

VERZAMELEN EN BEWAREN VAN MYXOMYCETEN

DOOR

Dr. T. BROEKSMIT.

(Ingekomen 27 November 1924).

Als men een excursie onderneemt met het doel Myxomyceten te verzamelen, is het zaak zich te voorzien van een mes, een loupe en een mand, tasch of botaniseertrommel, gevuld met kleine doosjes: lucifers- en sigaretten-doosjes. Wil men volledig uitgerust zijn, dan neme men ook eenige kartonnen doosjes mee, waarvan de bodem bekleed is met kurk, waarop de teere soorten met een speld kunnen vastgehecht worden ten einde ze voor beschadiging te behoeden.

Onrijpe sporangiën, die nog slijmerig en vochtig zijn en vaak nog de kleur van het plasmodium hebben, moeten in doosjes met vochtig mos opgeborgen worden. Zoo kunnen ook de gevonden plasmodiën mee naar huis worden genomen, mits men er voor zorgt, dat de plasmodiën en sporangiën noch met het deksel, noch met de wanden van het doosje in aanraking komen. De minste beleediging veroorzaakt een stilstand of abnormaliteit van het fructificatieve stadium.

Dikwijls mislukt het toch, ondanks de genomen voorzorgen, het plasmodium tot fructificatie te zien komen; of dit ligt aan te weinig substraat, dat wij tegelijk met het plasmodium meenamen, of aan de verandering van lucht en temperatuur, waaraan het bij ons thuis is blootgesteld, weet ik niet, misschien wel aan beide; maar den laatsten

tijd kom ik er meer en meer toe, een gevonden plasmodium stil ter plaatse te laten, de plek, waar ik het vond, te merken, om dan eenige dagen later terug te keeren en te zien, wat er van geworden is. Bij gunstige weersgesteldheid (vochtige warmte) heeft de fructificatie dan plaats gehad, zoodat de rijpe sporangiën, resp. aethalium, in een van de doosjes meegenomen kunnen worden.

Men kan Myxomyceten gedurende het geheele jaar vinden. Zoo deelt Rev. Alexander in "The British Mycological Society Transactions" van Sept. 1923 mede, dat hij eind Nov. 1920 bij vorst en sterken N. O. wind op een rottenden met ijs bedekten elzentak een 40-sporangiën van *Trichia lutescens* vond, die goudgeel glinsterend, door het ijs heengebroken waren.

In het algemeen vindt men ze echter op warme dagen, voorafgegaan door regen, zoodat de atmosfeer nog vochtig is; zoo ook 's winters, als na vorst eenige zoele dagen komen. Zoo vindt de Meylan ze in de Jura reeds in April aan de sneeuwgrens op een hoogte van 1400 à 1600 m.

In ons land vond ik ze van af het voorjaar tot laat in het najaar, maar de rijkste vondsten deed ik toch in den nazomer.

In de bosschen zoeken men de Myxomyceten vooral op en in vermoldde boomstompen, op het mos, dat er tegenen opgroeit, op de snijvlakken van afgezaagde boomen (let ook op het zaagsel in de buurt), op losliggende vermoldde takken, op vochtig dood blad.

Opslagplaatsen van gevelde boomen, van takkenbossen leveren vooral, als zij langen tijd op dezelfde plaats blijven liggen, aardige vondsten. Let er ook op, of op de eventueel voorhanden houtzwammen Myxomyceten voorkomen.

Bij oude intact gelaten mesthoopen zoeken men het rotte stroo en blad en takjes af. Ook daar is steeds het een en ander te vinden.

Kosmopolieten als zij zijn, vindt men ze overal, waar voldoende vegetatie en rotting voorhanden is tot voeding van de dierlijke stadiën, die ze doorloopen, vóór ze tot fructificatie overgaan.

Thuis gekomen houdt men de rijpe sporangiën in het doosje met geopend deksel, totdat ze volmaakt droog zijn, om ze dan in zijn herbarium op te bergen, dat ieder naar zijn smaak inricht, mits men ze in daartoe geschikte doosjes doet.

De meeste verzamelaars van vroegere jaren behandelden de slijmzwammen, zooals ze de Phanerogamen conserveerden, legden ze zonder eenige beschutting tusschen papier, zoodat ze platgedrukt werden en langzamerhand verpoederden. Ik ondervond de bezwaren hiervan bij het nazien van de verschillende collecties van het Rijks-Herbarium te Leiden, van die van de Ned. Bot. Ver. te Haarlem en van het Botanisch Laboratorium te Groningen. Meestal komt men nog wel tot een diagnose, daar er gewoonlijk nog genoeg van het capillitium en van de sporen voorhanden is, maar de habitus, de kleur en de geaardheid van het peridium kan men niet meer vaststellen. Het mooie is er af. De nieuwere collecties van het Rijks-Herbarium te Leiden, die van Ellis en Everhart, van Lister, van Jaap worden daarentegen in doosjes bewaard. Aldus behandeld kunnen zij in het algemeen vele tientallen van jaren ongeschonden bewaard blijven.

Ten slotte nog een kleine wenk voor hen, die Myxomyceten ter onderzoek opzenden: dit eischt vaak nog meer zorg dan het verzamelen en conserveeren, daar vele dezer teere organismen het vervoer slecht verdragen, als zij niet bijzonder goed verpakt zijn.

Men doe steeds elke soort in een apart doosje (b.v. lucifersdoosje) en zorg er voor, dat de ruimte tusschen de wanden van het doosje en het groepje Myxomyceten los opgevuld wordt met vloeipapier, zonder ze echter te raken.

Wikkel ze nooit in papier of watten, het drukt ze stuk; en het geeft slechts teleurstelling zoowel voor den ontvanger als voor den afzender.

De plasmodiën laten zich nog moeilijker vervoeren, zoodat ik steeds den raad geef te wachten, tot het tot fructificatie is gekomen. De kleur, die het plasmodium had, diene er dan bij genoteerd te worden.

Aldus handelend stel ik mij voor, dat het bij de 80 soorten¹⁾, die wij thans voor ons land kennen, niet zal blijven. Er zijn in het geheel een 260 soorten bekend, waarvan er in Engeland 180 voorkomen, zoodat wij goede kans hebben ons aantal soorten te vermeerderen.

Zeist, Nov. 1924.

¹⁾ Zie mijn artikel in het Ned. Kruidk. Arch. Jaargang 1923